

**UNIVERZALNA DECIMALNA KLASIFIKACIJA : SKRAĆENO IZDANJE / UREDNICA
LIDIJA JURIĆ VUKADIN. ZAGREB: NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA, 2013.**

Inge Majlinger Tanocki

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
ingem@gskos.hr

Nacionalna i sveučilišna knjižnica objavila je 2013. skraćeno izdanje Univerzalne decimalne klacifikacije(UDK) koju je uredila Lidija Jurić Vukadin, ISBN 978-953-500-124-9.

Univerzalna decimalna klasifikacija sadrži sveukupno 703 stranice, od čega je od stranice 485. do 703. Abecedno predmetno kazalo. Publikacija je podijeljena u tri velike cjeline: **Pomoćne tablice, Glavne tablice i Abecedno predmetno kazalo.** Publikacija je svojim bilješkama, uputama o primjeni, uputnicama i primjerima kombiniranja prilagođena hrvatskome izdanju.

Izdanje se temelji na posljednjoj verziji UDC MRF iz 2011. U odnosu na prethodno hrvatsko srednje izdanje, najveće promjene nastale su u sljedećim glavnim skupinama: religija, menadžment, turizam, socijalna skrb, zaštita okoliša, botanika, zoologija, biotehnologija, veterinarska znanost, tehnička akustika, glazba i film. Uz njih u skraćeno izdanje uključene su i nove opće pomoćne oznake – za svojstva i odnose, procese i postupke.

U kratkome predgovoru publikacije urednica nas upoznaje s primjenom i značenjem UDK tablica te obrazlaže koncepciju skraćenoga izdanja UDK tablica. Navodi da je skraćeno izdanje UDK preuzeto iz srednjega izdanja UDK tablica, uz redakciju i stručnu pomoć vanjskih suradnika.

Skraćeno izdanje Tablica uz klasifikacijsku shemu Glavnih i Pomoćnih tablica, sadrži Abecedno predmetno kazalo. Pomoćne tablice čine opće pomoćne oznake i

specijalne pomoćne oznake, dok su Opće pomoćne oznake okupljene i navedene na jednome mjestu, sa širokom primjenom na glavne oznake, a specijalne oznake navedene su u publikaciji po raznim mjestima i imaju ograničenu primjenu na glavne oznake.

Nadalje, urednica u predgovoru ističe da ovo izdanje UDK tablica sadrži različita proširenja koja uključuju bilješke, smjernice, uputnice i primjere kombiniranja UDK brojeva. Istaknuto je da primjeri kombiniranja nisu obvezujući za korisnike UDK tablica.

Važno je napomenuti da su, osim simbola koji su sastavni dijelovi UDK tablica, navedeni i simboli koje je urednica koristila kako bi što jasnije olakšala primjenu Glavnih i Pomoćnih UDK tablica.

Tako su korišteni simboli:

- □(kvadrat) u značenju: uključujući
- ≡(dvostuka tilda) u značenju: dijeliti kao
- ◇(romb) u značenju: primjeri kombiniranja
- ->(strelica) u značenju: vidjeti i
- | (okomita crta) u značenju: specijalne (posebne) pomoćne oznake.¹

Dio I.: Opće pomoćne tablice prije navođenja općih pomoćnih oznaka sadrže svojevrsni kratki uvod u kojemu se daju primjeri kako proširivati općim pomoćnim oznakama značenje UDK broja. Uz svaki simbol općih pomoćnih tablica osim kratkoga objašnjenja dan je i primjer kako se ispravno koristiti navedenim simbolima.

Opće pomoćne UDK tablice sadrže: Opće pomoćne oznake za jezik, Opće pomoćne oznake za oblik, Opće pomoćne oznake za mjesto, Opće pomoćne oznake za pretke (rase), etničke skupine i narode, Opće pomoćne oznake za vrijeme, Opće pomoćne oznake za opća obilježja (za materijale; odnose, procese i postupke; osobe i osobna obilježja...).

Urednica slijedi isti obrazac pa tako uz kratko objašnjenje pojedinih općih pomoćnih oznaka slijedi nekoliko primera koji pojašnjavaju primjenu općih pomoćnih oznaka, a potom se navode sistemske tablice.

Radi bolje preglednosti i lakšega snalaženja u UDK tablicama urednica je svaku pojedinu opću pomoćnu oznaku vidljivo odvojila nadnaslovom, brojčanom oznakom i

¹ Univerzalna decimalna klasifikacija: skraćeno izdanje / urednica Lidija Jurić Vukadin. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2013., str. 6

slovom. Tako npr. Opća pomoćna oznaka za jezik ima nadnaslov **Tablica 1c. Opće pomoćne oznake za jezik.**

Dio II.: Glavne UDK tablice omogućuju klasifikaciju cjelokupnoga ljudskog znanja i umijeća, kao i indeksiranje sadržaja dokumenata na bilo kojem mediju. Glavne tablice sadrže klasifikacijske skupine raspoređene u skupinama od 0 do 9, u kojima je okupljeno cjelokupno ljudsko znanje i umijeće. Kako je objavljivanje i raspačavanje klasifikacijske sheme i njezinih pojedinih dijelova licencirano, ne postoji mogućnost velikih promjena u organiziranju i izmjeni Glavnih tablica. Postoji mogućnost prilagodbe, skraćivanja ili neuvrštanja u nacionalna izdanja.

Glavne tablice podijeljene su po skupinama:

- 00 Prologomea. Temelji znanja i kulture. Propedeutika
- 01 Bibliografija i bibliografija. Katalozi
- 02 Knjižničarstvo
- 030 Opća referalna djela (kao predmet). Enciklopedije. Leksikoni. Rječnici
- 050 Serijske publikacije. Periodika
- 06 Organizacije općenito. Udruge. Muzeji
- 070 Novine. Tisak. Novinarstvo
- 08 Poligrafije. Zbornici
- 09 Rukopisi. Rijetka i posebno značajna djela

Na kraju Općih tablica, a prije Abecednoga predmetnog kazala urednica Lidija Jurić Vukadin daje opće bilješke o upotrebi, organizaciji i primjeni UDK tablica.

Abecedno predmetno kazalo s više od 17.000 pristupnica omogućuje korisniku brzo i lako snalaženje u UDK tablicama od općega pojma k posebnom, tj. konkretnome

traženom pojmu. Kazalo kao svojevrsni stručni vodič do jednoga dokumenta ili dokumenata koji se nalaze u UDK Glavnim tablicama pomaže klasifikatoru pri prohodnosti kroz tablice.

Zaključno se može napomenuti kako je UDK najrašireniji knjižnični sustav indeksiranja u Hrvatskoj te je pretpostavka da će prvo skraćeno licencirano izdanje Tablica naići na široku primjenu u svim vrstama knjižnica.